

فراخوان

بیست و یکمین جشنواره بین‌المللی نمایش‌های آیینی و سنتی

پاییز ۱۴۰۲

به نام آن که جان را فکرت آموخت به نور جان چراغ دل برافروخت

اداره کل هنرهای نمایشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با همکاری کانون نمایش‌های آیینی و سنتی انجمن هنرهای نمایشی ایران، به منظور گسترش زمینه‌های پژوهشی و اجرایی و ژرف‌کاوی در ریشه‌های نمایش ایرانی و نیز ثبت و حفاظت از کهن‌الگوهای نمایشی ایران زمین و بهره بردن از این دستاوردها برای ارتقاء تئاتر ملی، بیست و یکمین جشنواره بین‌المللی نمایش‌های آیینی و سنتی را با اولویت توجه به گنجینه‌های ادبی و فرهنگی ایران و کمک به معرفی هرچه بهتر این سرمایه‌های ارزنده معنوی به ایران و جهان در پاییز ۱۴۰۲ برگزار می‌کنند.

■ بخش‌های جشنواره:

◆ (الف) نمایش‌های ایرانی

ستاد برگزاری جشنواره با هدف حفظ و ترویج گونه‌های اصیل نمایش‌های تقلید و شاد ایرانی، این بخش را با شرایط زیر برگزار می‌کند:

❖ الف/۱: بخش ویژه

صاحب‌نظران عرصه نمایش‌های ایرانی یکی از راه‌های رسیدن به تئاتر ملی را بهره بردن از ادبیات ایران زمین می‌دانند؛ راهی که بیش از همه از سوی نمایشگران سنتی در شبیه‌خوانی و تقلید تجربه شده است. ستاد برگزاری بیست و یکمین جشنواره نمایش‌های آیینی و سنتی با عنایت به این تجربه و اولویت جشنواره، بخش ویژه نمایش‌های این دوره را به نمایش‌های ملهم از حکایات مندرج در متون کهن ادب فارسی و قصه‌های عامیانه ایرانی اختصاص داده است.

❖ الف/۲: بخش موضوعات آزاد

برای ایجاد تنوع در تولیدات بخش نمایش‌های ایرانی، تعدادی از آثار از میان نمایش‌هایی با موضوعات مربوط انتخاب خواهند شد؛ موضوع آثار این بخش آزاد است؛ اولویت با آثاری است که با رویکردی پژوهش محور و براساس گونه‌های متنوع نمایش ایرانی با محوریت نمایش‌های شادی‌آور نگاشته و تولید شده باشند.

متقاضیان حضور در این بخش می‌توانند با مراجعه به بخش ویژه ثبت‌نام بیست و یکمین جشنواره نمایش‌های آیینی و سنتی بر روی تارنمای جشنواره نسبت به تکمیل فرم تقاضا و بارگذاری مدارک لازم اقدام کنند.

● شرایط و مقررات:

۱. نمایش‌های شرکت‌کننده در بخش نمایش‌های ایرانی ملزم به بهره‌گیری از چارچوب‌های شناخته شده نمایش‌های شادی‌آور (سیاه‌بازی، بقال‌بازی، تقلیدهای اندرونی و سایر گونه‌های شناخته شده نمایش‌های ایرانی) هستند. بنابراین نمایشنامه‌ها پیش از ارائه به هیأت انتخاب، توسط کارشناسان جشنواره گونه‌شناسی می‌شوند و تنها متونی ارزیابی خواهند شد که این شرط را رعایت کرده باشند.

۲. سقف پذیرش آثار در بخش نمایش‌های صحنه‌ای ویژه و آزاد، در مجموع ۱۵ اثر خواهد بود.

۳. به گروه‌های راه یافته به بخش ویژه جشنواره ۳۰۰ میلیون ریال و برای آثار بخش موضوعات آزاد ۲۵۰ میلیون ریال کمک هزینه تولید پرداخت خواهد شد.

۴. نمایش‌هایی که در دوره‌های پیشین جشنواره‌ی نمایش‌های آیینی و سنتی حضور داشته‌اند، با همان کارگردان و ترکیب اجرایی نمی‌توانند در این جشنواره حاضر شوند. در صورت رعایت نکردن این موضوع ستاد جشنواره در هر مرحله‌ای از روند اجرایی مختار به حذف اثر خواهد بود.

۵. جشنواره با هدف ترغیب و تشویق هنرمندان کشور برای حضور و هنرنمایی در حوزه نمایش‌های ایرانی، با بهره‌گیری از نظرات اساتید این حوزه، برگزیدگانی را در شاخه‌های مختلف انتخاب خواهد کرد و جوایزی به ایشان اهدا خواهد نمود.

● **تذکر مهم:** کارگردانان متقاضی با انتخاب یکی از نمایشنامه‌های چاپ شده در ادوار پیشین جشنواره نمایش‌های آیینی و سنتی و نمایشنامه‌های برگزیده مسابقات نمایشنامه‌نویسی می‌توانند بدون حضور در مرحله ارزیابی متون در مرحله ارزیابی اجرا شرکت کنند. برای این امر ضروری است درخواست کارگردان به همراه مجوز امضا شده نویسنده در بخش مربوطه بر روی تارنمای جشنواره بارگذاری گردد.

◀ مهلت ثبت تقاضا و بارگذاری نمایشنامه‌ها بر روی تارنمای جشنواره تا ۱۰ خردادماه ۱۴۰۲ خواهد بود.

◀ نتایج نهایی و آثار برگزیده تا ۲۰ شهریور ۱۴۰۲ اعلام خواهد شد.

❖ الف/۳: بخش دانشجویی

- ❖ نمایش‌های دانشجویی که در دانشکده‌های مختلف و تئاتری کشور در قالب پایان‌نامه و یا اجراهای عملی کلاسی با الهام از نمایش‌های آیینی و سنتی تولید شده باشند و در بازه زمانی اعلام شده (۱۴۰۰/۹/۲۱ تا نیمه نخست مرداد ۱۴۰۲) در تالارها یا اماکن دانشگاهی اجرا شده باشند با معرفی دانشکده مربوطه می‌توانند متقاضی حضور در این بخش باشند.
- ❖ سقف پذیرش آثار در این بخش ۱۰ نمایش خواهد بود.
- ❖ به هر یک از گروه‌های راه یافته به این بخش ۱۰ میلیون ریال به عنوان کمک هزینه پرداخت خواهد شد.
- ❖ متقاضیان این بخش می‌توانند با مراجعه به قسمت مشخص شده در تارنمای جشنواره نسبت به ثبت تقاضا و بارگذاری مدارک لازم اقدام کنند.
- ❖ مهلت ثبت تقاضا و بارگذاری مدارک بر روی تارنمای جشنواره تا تاریخ ۱۵ مردادماه ۱۴۰۲ خواهد بود.

◆ (ب) مجالس شبیه‌خوانی

جشنواره با هدف تولید مجالس جدید، ترویج نمونه‌های اصیل و روزآمد کردن مواجهه با هنر ارزنده شبیه‌خوانی این بخش را با مشخصات زیر برگزار می‌کند:

◆ ب/۱: مجالس نو

این بخش به مجالسی که با اقتباس و یا براساس متون ادبی یا وقایع تاریخی توسط تعزیه‌سرایان معاصر سروده شده باشند، اختصاص خواهد داشت.

◆ ب/۲: مجالس غریب

این بخش پذیرای آن گروه از مجالس غریب که کمتر معرفی و دیده شده باشند و ترجیحا در دوره‌های پیشین جشنواره اجرا نشده باشند، خواهد بود.

◀ به گروه‌های راه یافته به بخش شبیه‌خوانی ۲۰۰ میلیون ریال کمک هزینه پرداخت خواهد شد.

◀ مجالسی که در ادوار پیشین جشنواره حضور داشته‌اند، با همان شبیه‌گردان و گروه اجرایی مجاز به شرکت در این دوره نیستند.

◀ سقف پذیرش آثار در این بخش ۱۰ مجلس خواهد بود.

◀ زمان، مکان و تعداد اجراهای مجالس پذیرفته شده، توسط جشنواره تعیین می‌شود.

◀ ستاد جشنواره در این بخش متقاضی (ثبت‌کننده اثر) را به عنوان صاحب اثر در جشنواره می‌شناسد و تمامی مسئولیت‌های مادی و معنوی و پاسخگویی اثر با ایشان خواهد بود.

- ◀ متقاضیان این بخش می‌توانند براساس زمان‌بندی تعیین شده با مراجعه به بخش مشخص شده در تارنمای جشنواره نسبت به ثبت تقاضا و بارگذاری مدارک لازم اقدام کنند.
- ◀ مهلت دریافت نسخه‌ها تا پایان اردیبهشت ماه ۱۴۰۲ خواهد بود.
- ◀ نتایج ارزیابی نسخ تا پایان خرداد ۱۴۰۲ اعلام خواهد شد.
- ◀ در صورت لزوم ارزیابی اجرایی مجالس شبیه‌خوانی از ۱۰ مردادماه ۱۴۰۲ به بعد انجام می‌شود.

♦ (ج) نمایش‌های عروسی سنتی

جشنواره با هدف حفظ و اشاعه هنرهای نمایشی عروسی سنتی و گونه‌های متنوع این حوزه در نقاط مختلف کشور و ارائه تصویری جامع و شامل از این سرمایه ارزنده فرهنگی و ملی در قالب‌های خیمه‌شب‌بازی، جی جی وی جی، خم بازی، صندوق‌بازی و... این بخش را با مشخصات زیر برگزار می‌کند:

❖ ج/۱: نگاه نو، الگوی کهن:

این بخش با هدف روزآمد کردن اجرای نمایش‌های عروسی سنتی با حفظ بنیان‌ها و اصول اجرایی کهن و ارائه قابلیت‌های ارزنده این گونه نمایشی به آثاری اختصاص دارد که با طرح قصه‌های جدید در قالب گونه‌های مختلف نمایش‌های عروسی سنتی به معاصرسازی الگوهای کهن می‌پردازند.

◀ در این بخش انتخاب موضوع آزاد است.

◀ سقف پذیرش آثار در این بخش ۱۰ نمایش خواهد بود و به گروه‌های پذیرفته‌شده نهایی ۲۰۰ میلیون ریال به عنوان کمک‌هزینه پرداخت خواهد شد.

❖ ج/۲: بخش اجراهای اساتید:

این بخش برای ثبت تجارب و حفاظت از اشکال سنتی نمایش عروسکی و بازسازی میراث کهن نمایشگران این عرصه به اجرای اساتید و هنرمندان پیشکسوت کشور که از سوی جشنواره دعوت می‌شوند اختصاص خواهد داشت.

◀ سقف پذیرش آثار در این بخش ۴ نمایش خواهد بود و به گروه‌های پذیرفته شده ۱۰۰ میلیون ریال به عنوان کمک هزینه پرداخت خواهد شد.

◀ متقاضیان این بخش می‌توانند با مراجعه به بخش مشخص شده در تارنمای جشنواره نسبت به ثبت تقاضا و بارگذاری مدارک لازم اقدام کنند.

◀ آثار این بخش از طریق بررسی نسخه تصویری نمایش‌ها گزینش خواهند شد. ضروری است متقاضیان براساس اطلاعات آمده در فرم ثبت‌نام در تارنمای جشنواره نسخه تصویری آثار خود را بارگذاری کنند.

◀ مهلت ثبت تقاضا و بارگذاری مدارک بر روی تارنمای جشنواره تا ۱۵ مردادماه ۱۴۰۲ خواهد بود.

◀ فهرست آثار برگزیده در شهریورماه ۱۴۰۲ اعلام خواهد شد.

◆ ه) بخش هنرهای نمایش فردی، نقالی و روایت‌های ملی و کارآواها

جشنواره با هدف عرضه‌ی منتخبی از آثار حوزه هنرهای فردی در حوزه نمایش ایرانی، کارآواها و نقالی و روایتگری (انواع نقل و روایت‌های سنتی، موسیقایی، تصویری، کارآواهای نمایشی با کارکردهای مختلف در ابعاد زندگی مردم و...) این بخش را با مشخصات زیر برگزار می‌کند:

◆ ه/۱: بخش الگوی کهن، نگاه نو:

این بخش که به صورت رقابتی برگزار می‌شود به نمایش‌هایی اختصاص دارد که با طرح قصه‌های غریب و جدید برگرفته از فرهنگ و هنر مکتوب و شفاهی ایرانی در قالب گونه‌های مختلف نقل سنتی و روایتگری به معاصرسازی الگوهای کهن می‌پردازند.

◀ در این بخش انتخاب موضوع آزاد است.

◀ قصه‌های غریب قصصی است که کمتر شنیده و اجرا شده است

◀ به برگزیدگان این بخش جوایزی به شرح زیر اهدا خواهد شد:

✓ رتبه نخست: دیپلم افتخار، تندیس جشنواره و جایزه نقدی به مبلغ ۱۲۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال

✓ رتبه دوم: لوح تقدیر و جایزه نقدی به مبلغ ۸۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال

✓ رتبه سوم: لوح تقدیر و جایزه نقدی به مبلغ ۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال

❖ ه/۲: اجراهای اساتید:

این بخش برای ثبت تجارب و حفاظت از اشکال سنتی شکل یافته در روایتگری قصص و بازسازی میراث کهن فعالان این عرصه به اجرای اساتید و هنرمندان پیشکسوت و شناخته شده که از سوی جشنواره از ایشان دعوت خواهد شد اختصاص خواهد داشت.

❖ به آثار راه یافته به این بخش ۴۰ میلیون ریال به عنوان کمک هزینه پرداخت خواهد شد.

❖ متقاضیان این بخش می‌توانند با مراجعه به تارنمای جشنواره نسخه تصویری آثار خود را بارگذاری کنند.

❖ مهلت ثبت تقاضا و بارگذاری مدارک بر روی تارنمای جشنواره تا ۳۰ مردادماه ۱۴۰۲ خواهد بود.

❖ (و) معرکه‌ها، آیین‌ها و بازی‌های نمایشی

با هدف شناسایی، حفظ، صیانت و احیای معرکه‌ها، آیین‌ها و بازی‌های نمایشی بومی و محلی که قابلیت اجرا در فضای باز و مکان‌های عمومی را دارند، پیشنهادات متقاضیان در دو گروه: «آیین‌ها، بازی‌ها، معرکه‌ها و نمایش‌های میدانی» و «نمایش‌های قهوه‌خانه‌ای» پذیرفته خواهند شد.

❖ در این بخش، جشنواره پذیرای نسخه تصویری آثار متقاضی خواهد بود. آیین‌های ناشناخته به‌ویژه معرکه‌ها و بازی‌های نمایشی که در جشنواره‌های پیشین اجرا نشده باشند در اولویت انتخاب هستند.

❖ در راستای حفظ گونه‌های ارزشمند نمایشی کهن ایران و خرده آیین‌های نمایشی اقوام مختلف و نیز آثار هنری میان‌رشته‌ای مناطق مختلف کشور، بخش ویژه قهوه‌خانه نمایش‌های ایرانی برگزار خواهد شد.

- ◀ متقاضیان این بخش لازم است تا تاریخ ۳۰ مردادماه ۱۴۰۰ با مراجعه به بخش ویژه بیست و یکمین جشنواره نمایش‌های آیینی و سنتی بر روی تارنمای جشنواره نسبت به تکمیل فرم ثبت‌نام و بارگذاری مدارک لازم اقدام کنند.
- ◀ سقف پذیرش اثر در بخش نمایش‌های میدانی ۱۵ نمایش خواهد بود و به گروه‌های پذیرفته شده ۱۰۰ میلیون ریال کمک هزینه پرداخت خواهد شد.
- ◀ سقف پذیرش اثر در بخش نمایش‌های قهوه‌خانه‌ای ۱۵ اثر نمایشی خواهد بود و به آثار پذیرفته شده ۵۰ میلیون ریال کمک هزینه پرداخت خواهد شد.
- ◀ آثار نمایشی که در ادوار پیشین جشنواره حضور داشته‌اند، با همان کارگردان و ترکیب اجرایی مجاز به شرکت در این دوره نخواهند بود.
- ◀ سقف پذیرش نفرات گروه‌های نمایشی برای حضور در جشنواره در بخش نمایش‌های میدانی ۱۲ نفر خواهد بود.
- ◀ در این بخش اولویت با آیین‌ها، معرکه‌ها و بازی‌های نمایشی است که بر مبنای پژوهش و تحقیق در فرهنگ عامه اقوام و مناطق مختلف کشور تولید شده باشند.
- ◀ مهلت ثبت تقاضا و بارگذاری مدارک بر روی تارنمای جشنواره ۱۵ مرداد ماه ۱۴۰۲ خواهد بود.

◆ (ز) نمایش‌های آیینی و سنتی ملل

در راستای ایجاد بستر مناسب برای تبادل تجربیات اجرایی و دانش نمایشی با سایر کشورهای جهان و ارائه بهتر قابلیت‌ها و ارزش‌های هنرهای نمایشی ایران در حوزه بین‌الملل در نظر دارد تعدادی از گروه‌های نمایشی کشورهای دارای پیشینه غنی در هنرهای نمایشی سنتی و آیینی را برای حضور در جشنواره دعوت کند.

◆ (ح) نهمین سمینار بین‌المللی نمایش‌های آیینی و سنتی

فراخوان تخصصی این سمینار با هدف دعوت از تمامی پژوهشگران داخلی و خارجی در حوزه نمایش‌های آیینی، سنتی و هنرهای میان رشته‌ای متعاقبا اعلام خواهد شد.

◆ (ط) پنجمین مسابقه نمایشنامه‌نویسی

جشنواره در ادامه روند برگزاری ادوار پیشین مسابقه نمایشنامه‌نویسی و با هدف تشویق هنرمندان به تولید متون نمایشی با زمینه‌های اجرای نمایش ایرانی و کمک به تقویت جریان نمایشنامه‌نویسی کشور، پنجمین دوره مسابقه نمایشنامه‌نویسی را برگزار می‌کند. در این بخش، جشنواره پذیرای متون نمایشی خواهد بود که با رعایت اصول و فنون نگارش نمایشنامه نمایش‌های ایرانی نگاشته شده باشند.

◀ در این بخش هر متقاضی می‌تواند تنها با ارائه ۳ نمایشنامه متقاضی حضور در مسابقه باشد.

◀ متقاضیان می‌توانند تا پایان مردادماه ۱۴۰۲ با مراجعه به بخش مشخص شده در تارنمای جشنواره نسبت به ثبت تقاضا و بارگذاری مدارک اقدام کنند.

◀ آثار برگزیده در صورت تصویب هیات داوران بیست و یکمین دوره جشنواره و پس از مراحل لازم، توسط انتشارات نمایش منتشر خواهند شد.

◀ موضوع آثار، آزاد است اما رعایت اصول نمایشنامه‌نویسی و قواعد نمایش ایرانی برای نگارش آثار الزامی است.

◀ نمایشنامه‌هایی که براساس یا با الهام از آثار کهن ادبیات کلاسیک و قصه‌های عامیانه ایرانی نگاشته شده باشند در اولویت انتخاب و داوری خواهند بود.

◀ نویسندگان با آثاری که تاکنون به چاپ نرسیده‌اند می‌توانند متقاضی حضور در این مسابقه باشند.

● جوایز مسابقه:

◀ رتبه اول: تندیس جشنواره، دیپلم افتخار و مبلغ ۲۵۰ میلیون ریال جایزه نقدی

◀ رتبه دوم: لوح تقدیر و مبلغ ۲۰۰ میلیون ریال جایزه نقدی

◀ رتبه سوم: لوح تقدیر و مبلغ ۱۵۰ میلیون ریال جایزه نقدی

◆ (ی) نمایشگاه هنرهای نمایشی ایرانی

جشنواره با هدف معرفی بهتر و ملموس‌تر انواع هنرهای نمایشی سنتی و آیینی به‌ویژه گونه‌های غریب و مهجورتر این هنرها در نقاط مختلف کشور و معرفی و تکریم هنرمندان فعال در حوزه‌های فنی، نمایشگاه ابزار، ادوات و ملزومات نمایشی (لباس، ساخت ابزار و ملزومات صحنه، آلات موسیقی و...) را با بهره‌گیری از فضای نمایشگاهی و انواع امکانات ارائه در قالب‌های مختلف برگزار می‌کند.

◀ متقاضیان می‌توانند پیشنهادهای خود را با معرفی کامل حوزه فعالیت و ارائه نمونه کار مدنظر برای بررسی از طریق نشانی الکترونیکی به دبیرخانه جشنواره ارسال کنند.

● شرایط و ضوابط عمومی:

✓ ۱. آثار صحنه‌ای برگزیده جشنواره (به انتخاب دبیرخانه و موافقت رییس جشنواره) برای اجرای عمومی مورد حمایت قرار خواهند گرفت. بدیهی است فرایند توافق با مدیران تالارها برای زمان و مکان اجرای این آثار از سوی کارگردان نمایش منتخب انجام خواهد شد و حمایت از آثار مذکور پس از اخذ این توافق میسر است.

✓ ۲. در بخش‌های اجرایی، ستاد برگزاری جشنواره صرفاً خود را متعهد به هماهنگی حضور هر بازیگر و نوازنده در حداکثر دو اجرای متفاوت می‌داند.

✓ ۳. شرکت‌کنندگان در بخش‌های مختلف جشنواره با ارسال اثر خود متعهد به پذیرش قوانین و سیاستگذاری‌های جشنواره هستند. عدم رعایت این قوانین به‌ویژه زمان‌بندی جشنواره موجب حذف آثار خواهد شد.

- ۴. جشنواره با رعایت حقوق معنوی آثار پذیرفته شده مجاز به ارائه نمایش‌ها در بسترهای مجازی دارای مجوزهای قانونی صرفاً در بازه زمانی برگزاری جشنواره خواهد بود.
- ۵. در حوزه نمایش‌های صحنه‌ای و میدانی هر کارگردان می‌تواند صرفاً با یک اثر در جشنواره حضور داشته باشد. بخش مرور از این قاعده مستثنی است.
- ۶. ارائه و بارگذاری مدارک به شکل کامل الزامی است. در صورت وجود نقص، تقاضای حضور ثبت نخواهد شد و مسئولیت عدم ثبت برعهده صاحب اثر خواهد بود.
- ۷. جشنواره مسئولیتی در قبال ساخت و ساز دکور، دوخت لباس و چاپ مواد تبلیغی نمایش‌ها ندارد و صرفاً خدمات معمول نصب دکور و آماده‌سازی صحنه را ارائه خواهد کرد.
- ۸. جشنواره به تشخیص کمیته انتخاب در هر بخش و بنا به موارد زیر میزان کمک هزینه گروه را براساس الگوی داده شده مشخص خواهد کرد:
 - ◀ الف) نیازهای ضروری صحنه شامل دکور، لباس، موسیقی و...
 - ◀ ب) تعداد عوامل اجرایی موثر در اجرای گروه.
 - ◀ ج) حداقل و حداکثر مبلغ کمک‌هزینه براساس کیفیت اثر نمایشی، بعد مسافت، تعداد افراد گروه، امکانات و ابزار صحنه و... براساس نظر کارشناسان جشنواره تعیین می‌گردد.
 - ◀ د) سطح کیفی و تعداد اجراها در جشنواره
- ۹. چنانچه موردی در فراخوان درج نشده باشد، موضوع از طریق استعلام ذینفعان و علاقه‌مندان حضور در جشنواره بررسی و تصمیم نهایی ستاد برگزاری اعلام و اجرا خواهد شد.

نشانی پستی دیرخانه جشنواره :

تهران، خیابان استاد شهریار، خیابان هانری کوربن، کوچه مهبد، پلاک ۱۰، طبقه همکف

تلفن: ۰۲۱-۶۶۷۵۴۶۹۶

نشانی تارنمای جشنواره: irtf.theater.ir

نشانی الکترونیکی جشنواره: irtf@theater.ir

نشانی الکترونیکی جشنواره بخش بین‌الملل: irtf.int@theater.ir

نشانی تارنمای ایران تئاتر: www.theater.ir

